ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM LMŠ HNÍZDO

„Příroda je nejlepším hřištěm na světě“

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

- **Název dokumentu:** Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
- **Motto školy:** „Příroda je nejlepším hřištěm na světě.“
- **Název školy:** Základní škola a Lesní mateřská škola Hnízdo - škola, která voní lesem
- **Sídlo a zázemí LMŠ:** Ostravice ev. č. 906, 739 14 Ostravice
- **IČO / IZO:** IČO: 17124620 | IZO: 181128543, RED-IZO: 691015929
- **Kontakty:** Tel.: +420 730 522 235 | E-mail: skolka@hnizdobeskydy.cz
- **Zřizovatel:** Hnízdo Beskydy, z.s., Ostravice č. ev. 0906, 739 14 Ostravice (IČO: 08891303)
- **Typ zařízení:** Lesní mateřská škola (LMŠ)
- **Kapacita školy:** 24 dětí (1 věkově smíšená třída)
- **Provozní doba:** Celodenní provoz: Po–Pá, 7:30–16:30 hod.
- **Vedení školy:** Mgr. Veronika Šalamounová (ředitelka LMŠ)
- **Platnost dokumentu:** Vydáno: 15. 8. 2026 | Platnost: od 1. 9. 2026

Prohlášení: Školní vzdělávací program vypracoval pedagogický kolektiv LMŠ Hnízdo na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) v platném znění a v souladu se školským zákonem.

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A VZDĚLÁVACÍ FILOZOFIE

1. Lokalita a prostředí

Lesní mateřská škola Hnízdo se nachází v chráněném přírodním prostředí na katastrálním území obce Ostravice (okres Frýdek-Místek). Zázemí LMŠ leží na severozápadním svahu vrchu Smrčina v masivu Lysé hory v nadmořské výšce 530 m n. m.

Bezprostřední okolí tvoří kvetoucí louky, smíšené lesy, horské potoky a skály. Neoplocený pozemek ohraničený přírodním lesem disponuje zahradou s okrasnými i užitkovými porosty, venkovním amfiteátrem, environmentální vzdělávací stezkou a dvěma ohništi. Poloha v horském prostředí zaručuje dětem celoroční pobyt na čistém vzduchu v neznečištěném mikroklimatu.

2. Filozofie školy a pedagogická východiska

Vzdělávání v LMŠ Hnízdo se podílí na celostním rozvoji dítěte – jeho fyzické, psychické, emoční i sociální stránce. Vycházíme z reálných potřeb dětí předškolního věku, z jejich přirozené touhy po poznání, hře a tvořivosti. Výchovně-vzdělávací proces je úzce spjat s principy trvale udržitelného rozvoje a environmentální výchovy.

Hlavní pilíře vzdělávacího programu:

- **Well-being, emoční bezpečnost a rozvoj sociální inteligence:** Vytváříme prostředí bezpečí, přijetí a důvěry, kde se dítě učí pracovat se svými emocemi, porozumět jim a zdravě vyjadřovat své potřeby. Důraz klademe na autentičnost, vzájemný respekt, rozvoj empatie a pomoc druhému. Rytmus dne je nesoutěživý, harmonický a opírá se o pravidelně se opakující rituály.
- **Samostatnost, odolnost a práce s přiměřeným rizikem:** Děti učíme samostatnosti v sebeobsluze, rozhodování a přijímání odpovědnosti přiměřené věku. Součástí výuky v přírodě je bezpečné překonávání překážek, lezení na stromy, manipulace s reálnými nástroji (nožíky, pilky) a práce s ohněm pod dohledem dospělých. Tato praxe upevňuje sebedůvěru a schopnost správně odhadnout vlastní síly.
- **Environmentální výchova, smyslové poznání a prožitek:** Každodenní kontakt s přírodou umožňuje celostní vnímání světa všemi smysly. Děti na vlastní kůži prožívají proměny ročních období a koloběh života. Rozlišujeme pobyt v lese (natura) od péče o pozemek a zahradu (kultura), kde si děti osvojují základy pěstitelství, řemeslných prací a péče o prostředí.

III. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

1. Věcné, prostorové a hygienické podmínky

Vzdělávání v LMŠ Hnízdo probíhá primárně ve venkovním prostředí (les, louky, přírodní zahrada). Pro zajištění plného tepelného, hygienického a provozního komfortu má škola k dispozici dvě samostatné přírodní stavby:

- **Původní stavba z přírodních materiálů:** Zateplený objekt vytápěný kamny na dřevo (s platnou revizí komínu a bezpečnostním zábradlím). Slouží jako klidové zázemí pro stravování (obědy mladších dětí), odpolední odpočinek/spánek a odpolední tvořivé či řemeslné činnosti při nepříznivém počasí.
- **Nová přírodní stavba:** Moderní ekologická objektová stavba vytápěná úspornými topnými panely, která zajišťuje stabilní tepelný komfort. Slouží pro ranní kruh a dopolední svačinu při extrémním nepříznivém počasí a jako zázemí pro odpolední edukační skupiny (Předškolní klub) v době odpočinku mladších dětí.
- **Hygiena a voda:** Hygienické zázemí je zajištěno ekologickými separačními kompostovacími toaletami a tekoucí vodou v mycích koutcích. Pitná nezávadná voda je denně donášena v certifikovaných barelech z ověřeného zdroje. Ruce jsou myty s využitím biologicky odbouratelných mýdel a jednorázových bavlněných ručníků.

2. Životospráva a stravování

Stravování a pitný režim jsou koncipovány s důrazem na zdravý životní styl, soběstačnost dětí a posilování sociálních dovedností.

- **Rozsah stravování:** Dítě přihlášené k celodennímu vzdělávání má právo odebrat školní stravování v rozsahu dopolední přesnídávky, oběda a odpolední svačiny.

- **Specifika LMŠ a vlastní svačiny:** S ohledem na celodenní pobyt dětí v terénu a specifika provozu LMŠ je zákonným zástupcům umožněno na základě dohody se školou zajišťovat pro dítě vlastní doplňkovou stravu (dopolední/odpolední svačinu) z domova v krabičce a podepsané lahvi s pitím. Možnost odebrání plného školního stravování ze strany školy zůstává vždy zachována.
- **Obědy:** Splňují výživové normy a jsou zajištěny ve spolupráci se školní jídelnou ZŠ Hnízdo.
- **Pitný režim:** Děti mají po celý den volně přístupnou teplou (v zimě) či vlažnou pitnou vodu a neslazené ovocné/bylinkové čaje. Při pobytu v lese mají vlastní lahve s pitím v batůžkách.

3. Personální zajištění a bezpečnost

Vzdělávání zajišťuje kvalifikovaný tým pedagogů, kteří se soustavně vzdělávají v oblastech lesní pedagogiky, diagnostiky a inkluze (DVPP). Součástí týmu je pozice asistentky pedagoga, která poskytuje cílenou podporu dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

- **Složení týmu:** Každý den je přítomen minimálně 1 plně kvalifikovaný učitel mateřské školy, kterého doplňují další pedagogičtí průvodci, asistenti pedagoga nebo chůvy.
- **Kapacitní normativ bezpečnosti:** V LMŠ Hnízdo platí bezpečnostní pravidlo maximálně 8 dětí na 1 dospělého průvodce:
  - Při plné kapacitě 24 dětí provází skupinu 3 průvodci.
  - Při počtu do 16 dětí provází skupinu 2 průvodci.
- **Bezpečnost v terénu:** Všichni pracovníci jsou proškoleni v poskytování první pomoci v přírodním terénu. Průvodci mají u sebe vždy lékárničku, krizový plán, nabitý telefon s kontakty na zákonné zástupce a záchranné složky a přehled o zdravotním stavu dětí.

IV. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Přijímání dětí do Lesní mateřské školy Hnízdo probíhá v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. (školský zákon), vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, a schválenými kritérii pro přijímání dětí.

- **Termín a způsob vyhlášení zápisu:** Zápis k předškolnímu vzdělávání se koná v zákonem stanoveném období (v květnu). Termín, místo, způsob podání žádostí a kritéria jsou s dostatečným předstihem zveřejněny na webových stránkách školy a úřední desce.
- **Správní řízení:** O přijetí či nepřijetí dítěte rozhoduje ředitelka školy ve správním řízení na základě podané žádosti a doložení řádného očkování dle zákona o ochraně veřejného zdraví (s výjimkou dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné).

Bodovaná přednostní kritéria pro přijetí:

V případě, že počet žádostí o přijetí podaných zákonnými zástupci překročí kapacitu školy, rozhoduje ředitelka školy o přijetí podle následujících objektivních kritérií a přidělených bodů:

1. Děti s povinným předškolním vzděláváním (30 bodů): Děti, které do 31. srpna daného roku dosáhnou věku 5 let (včetně dětí s odloženou povinnou školní docházkou).

2. Sourozenci (20 bodů): Děti, jejichž sourozenec se již v ZŠ a LMŠ Hnízdo vzdělává a bude v docházce pokračovat i v následujícím školním roce.

3. Věk dítěte (15 - 10 bodů): Děti se řadí podle data narození od nejstaršího po nejmladší.

4. Místo trvalého pobytu / Spádovost (5 bodů): Děti s trvalým pobytem v obci Ostravice (případně v okolních spádových obcích dle dohody zřizovatele).

V případě rovnosti bodů/posuzovaných kritérií rozhoduje o pořadí uchazečů losování za účasti vedení školy.

Podmínky pro zápis a přijetí (Partnerství školy a rodiny):

Ředitelka školy seznamuje zákonné zástupce s tím, že vzájemné partnerství mezi školou a rodinou stojí na těchto provozních a pedagogických předpokladech:

- **1. Seznámení se ŠVP a Školním řádem:** Zákonní zástupci svým podpisem u zápisu stvrzují, že se seznámili se Školním vzdělávacím programem, Školním řádem a specifiky výuky (učení venku, lesní pedagogika, věkově smíšené kmeny, kriteriální hodnocení) a že jsou s obsahem těchto dokumentů hodnotově v souladu.
- **2. Respektování pravidel a nastavení hranic:** Přijatý žák i jeho zákonní zástupci se zavazují k dodržování rules/pravidel školní komunity, Školního řádu a nastavených hranic bezpečnosti pro výuku v budově i v přírodním prostředí.
- **3. Předložení podkladů z ŠPZ (je-li relevantní):** U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami doloží zákonný zástupce platné Doporučení školského poradenského zařízení (PPP/SPC) tak, aby škola mohla včas zajistit odpovídající podpůrná opatření od 1. dne docházky.
- **Zkušební doba:** Pro nově přijaté děti (mimo povinné předškolní vzdělávání) může ředitelka školy stanovit zkušební pobyt v délce maximálně 3 měsíců k ověření schopnosti adaptace dítěte na specifický režim a prostředí lesní MŠ.

2. Zařazování dětí do třídy a organizace edukačních skupin

LMŠ Hnízdo je jednotřídní lesní mateřská škola s celkovou kapacitou 24 dětí.

- **Věkově heterogenní (smíšená) třída:** Všechny přijaté děti ve věku od 3 do 6 (resp. 7) let jsou zařazeny do jedné věkově smíšené třídy. Toto uspořádání podporuje přirozené sociální učení, rozvíjí empatii, vzájemnou pomoc a umožňuje mladším dětem učit se od starších a starším upevňovat své kompetence v roli průvodců.
- **Zařazování dětí se SVP a OMJ:** Děti se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ) jsou plně integrovány do věkově smíšené třídy. Jejich zařazení je konzultováno se školským poradenským zařízením (PPP/SPC) tak, aby byla

zajištěna odpovídající podpůrná opatření, personální posílení (asistent pedagoga) a bezpečné podmínky pro všechny děti ve skupině.

3. Adaptační proces

Cílem adaptace je bezstresový přechod dítěte z rodinného prostředí do kolektivu lesní mateřské školy. Postupujeme podle osvědčeného 4týdenního modelu, který vždy přizpůsobujeme individuálním potřebám dítěte a dohodě s rodiči:

- **1. týden:** Rodič může doprovázet dítě a být s ním přítomen po celý den.
- **2. týden:** Rodič zůstává s dítětem na ranní program a odchází před obědem.
- **3. týden:** Rodič se loučí s dítětem po ranním komunitním kruhu.
- **4. týden:** Dítě zvládá samostatný celodenní pobyt v LMŠ.

Pružnost adaptace: Pokud dítě zvládne adaptaci rychleji, nebo naopak vyžaduje delší časovou podporu, pedagogický tým po dohodě s rodinou průběh pružně upraví.

4. Rámcový denní řád a psychohygiena

Denní režim je pružný, reaguje na aktuální počasí, potřeby dětí a roční období. Skládá se z pravidelně se opakujících rituálů, které dětem poskytují pocit bezpečí a jistoty.

- **07:30 – 08:30 |** Příchod dětí a předávání informací s rodiči
- **08:30 – 09:00 |** Volná hra dětí
- **09:00 – 09:30 |** Ranní kruh (společné přivítání, pohyb a komunikace)
- **09:30 – 10:00 |** Dopolední svačina
- **10:00 – 11:30 |** Program v terénu (řízený i spontánní pobyt v přírodě)
- **11:30 – 12:00 |** Návrat do zázemí, příprava na oběd, hygiena
- **12:00 – 13:00 |** Oběd
- **13:00 – 13:30 |** Odchod dětí s dopolední docházkou, příprava na odpočinek
- **13:30 – 14:00 |** Odpočinek (mladší dětí v zázemí) / Předškolní klub (předškoláci v novém zázemí)
- **14:00 – 15:00 |** Tvoření a individuální práce
- **15:00 – 15:30 |** Odpolední svačina, úklid
- **15:30 – 16:30 |** Spontánní hry v zázemí a okolí, odchod dětí domů

Psychohygiena a Předškolní klub:

- **Respekt k potřebě odpočinku:** Děti nejsou nuceny ke spánku. Po zklidnění (hudba, pohádka) nabízíme dětem s nižší potřebou spánku klidové intelektuální či tvořivé aktivity.
- **Předškolní klub (13:30–14:00):** Probíhá v novém zázemí v době odpočinku mladších dětí. Zaměřuje se na prožitkovou přípravu předškoláků: grafomotoriku (psaní v písku, řemeslo se dřevem), předmatematiku (konstrukce v terénu, třídění) a předčtenářskou gramotnost (příběhy u ohně, práce se symboly).

5. Sezónní a doplňkové aktivity

- **Pravidelné týdenní programy:** Hravá angličtina (seznámení s jazykem pohybem a písněmi) a Rytmická logopedická prevence (dechová cvičení s přírodninami, orofaciální stimulace, rytmizace).
- **Sezónní zdravotní a pohybové aktivity:** Návštěvy solné jeskyně v zimním období (prevence respiračních onemocnění) a Zimní kurz bruslení (rozvoj koordinace a zdatnosti).
- **Vzdělávací exkurze a výlety:** Svět techniky Ostrava, Planetárium (technické a vědecké poznávání), Dopravní hřiště (praktická bezpečnost v provozu) a ZOO Ostrava či divadelní představení (kultura a vztah k živé přírodě).

V. PROFIL ABSOLVENTA A KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Předškolní vzdělávání v LMŠ Hnízdo směřuje k utváření a postupnému rozvoji základů klíčových kompetencí, které tvoří profil absolventa mateřské školy a představují přípravu na celoživotní učení a vstup do ZŠ:

- **Kompetence k učení:** Dítě soustředěně pozoruje, zkoumá a objevuje věci a jevy ve svém okolí. Získanou zkušenost uplatňuje v praxi, klade otázky a hledá odpovědi. Učí se s chutí a přechází od hry k záměrnému učení.
- **Kompetence k řešení problémů:** Dítě si všímá problémů ve svém okolí a snaží se je aktivně řešit. Využívá předchozí zkušenosti a metodu pokusu a omylu. Vnímá chybu jako přirozenou součást učení.
- **Kompetence komunikativní:** Dítě vyjadřuje své myšlenky v logicky navazujících větách. Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu, naslouchá druhým a rozvíjí předčtenářskou gramotnost skrze vyprávění a práci s přírodními znázorněními.
- **Kompetence sociální a personální:** Dítě samostatně rozhoduje o svých činnostech a přijímá za ně odpovědnost. Chápe a dodržuje dohodnutá pravidla skupiny, dokáže spolupracovat, projevuje empatie a pomáhá druhým.
- **Kompetence činnostní a občanské:** Dítě svěřené úkoly plní svědomitě, chová se s úctou ke všem živým tvorům a k prostředí. Odhaduje rizika svého chování tak, aby neohrožovalo zdraví své ani ostatních.
- **Digitální kompetence:** Dítě si uvědomuje existenci moderních technologií ve svém okolí. Chápe, že tyto nástroje slouží k práci a získávání informací, ale nemohou nahradit reálný svět a živou přírodu. Rozvíjí informatické myšlení hrou (orientace v prostoru, řazení posloupností). Rozumí základním pravidlům bezpečnosti a dokáže vyvážit čas strávený u obrazovek s pobytem venku.
- **Kompetence k podnikavosti a iniciativě:** Dítě projevuje vlastní nápady a iniciativu, aktivně vstupuje do hry i plánování společných činností. Zkouší nové postupy, adaptuje se na změny a dokáže započatý projekt dotáhnout do konce.

Vzdělávací strategie a uplatňované metody:

- **Volná hra:** Tvoří základní pilíř dne. Poskytuje svobodu volby, rozvoj fantazie a tvořivosti.

- **Prožitkové a situační učení:** Bádání, pokusy, reálné pracovní činnosti s nástroji, přírodní konstrukce a řešení situací z běžného života.
- **Diagnostika a individualizace:** Průběžné pozorování v přirozených situacích, vedení dětských portfolií a diagnostických archů. Diferenciace úkolů dle potřeb dítěte.

VI. VZDĚLÁVACÍ OBSAH – INTEGROVANÉ BLOKY

Vzdělávací obsah je strukturován do 4 flexibilních integrovaných bloků, které vycházejí ze vzdělávacích oblastí nového RVP PV a pokrývají kompletní výčet Očekávaných výstupů učení (OVÚ).

1. Integrovaný blok: Pečuji o své tělo a zdraví

Smysl a cíl bloku: Rozvoj pohybových schopností, obratnosti, grafomotoriky, osamostatňování v sebeobsluze, osvojení hygienických návyků a principů bezpečnosti a ochrany zdraví.

Kompletní přehled navázaných OVÚ:

- Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce.
- Zachovává správné držení těla.
- Rozlišuje pomocí všech smyslů.
- Naplňuje své biologické potřeby.
- Zvládá základní pohybové dovednosti.
- Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost.
- Koordinuje pohyby těla, ruky a oka.
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
- Zvládá základy grafomotoriky (uvolňovací cviky v prostoru, psaní do písku, manipulace s drobným materiálem).
- Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.
- Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu.
- Vyhledává příležitosti k pohybu.
- Zvládá sebeobsluhu.
- Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.
- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
- Překonává fyzické překážky.
- Má osvojené základní hygienické návyky.
- Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.
- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

2. Integrovaný blok: Objevuji svůj svět a řeč

Smysl a cíl bloku: Rozvoj řečových a komunikačních schopností, logického, konstrukčního a analytického myšlení, matematické a předčtenářské gramotnosti, tvořivosti a vnímání emocí (včetně cílené prožitkové předškolní přípravy).

Kompletní přehled navázaných OVÚ:

- Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.
- Orientuje se v základních emocích a pocitech.
- Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám.
- Vyrovná se s neúspěchem.
- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
- Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.
- Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají.
- Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat.
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání.
- Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech.
- Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů v terénu.
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
- Ověří správnost řešení.
- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.
- Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.
- Rozpozná rým, rytmizuje.
- Vypráví jednoduchý děj.
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- Formuluje instrukce a předá je ostatním.
- Rozliší český jazyk od jiných jazyků.
- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.
- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
- Roztřídí, vybere, páruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.
- Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.
- Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění.
- Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.
- Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary.

- Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy.
- Sestavuje prostorové objekty podle předlohy.
- Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování.
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.

3. Integrovaný blok: Žijeme a tvoříme společně

Smysl a cíl bloku: Společná tvorba a dodržování pravidel, navazování přátelství, řešení konfliktů, udržování tradic, estetické činnosti a rukodělné zručnosti z rozmanitých materiálů.

Kompletní přehled navázaných OVÚ:

- Navazuje a rozvíjí citové vazby.
- Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění.
- Poradí si v nové situaci.
- Začlení se do skupiny.
- Přijímá různé sociální role.
- Ovlivňuje směřování společné činnosti.
- Navazuje a udržuje dětská přátelství.
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
- Pojmenuje místo a zemi, ve které žije.
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.
- Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech (pila, nožík, kladívko).

4. Integrovaný blok: Máme rádi přírodu a náš svět

Smysl a cíl bloku: Vytváření vztahu k přírodě, péče o rostliny a živočichy, orientace v prostředí a změnách v přírodě, udržitelnost a bezpečnost v dopravě či rizikových situacích.

Kompletní přehled navázaných OVÚ:

- Orientuje se v blízkém prostředí - doma, v mateřské škole i v širším prostředí - v okolí mateřské školy a v obci.
- Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.
- Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.
- Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.
- Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí.
- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.
- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.
- Respektuje různé formy života.
- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.
- Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

VII. INKLUZE A PODPORA RŮZNORODOSTI

Přírodní prostředí LMŠ Hnízdo poskytuje přirozeně inkluzivní a stimulující prostor pro děti s různými potřebami, tempem, nadáním či zdravotním omezením. Vzdělávání je založeno na principu rovného přístupu, respektu k individuálním potřebám a vytváření bezpečného prostředí pro všechny děti.

1. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Vzdělávání dětí se SVP probíhá v souladu s § 16 odst. 3 až 5 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

LMŠ Hnízdo je připravena vytvářet podmínky pro přizpůsobení průběhu vzdělávání a poskytovat podpůrná opatření 1. až 5. stupně podle konkrétních potřeb dětí a na základě doporučení školského poradenského zařízení (PPP/SPC).

Systém poskytování podpůrných opatření:

- **Podpůrná opatření 1. stupně:** Slouží k prevenci nebo překonání mírných překážek ve vzdělávání. Uplatňuje je přímo učitel MŠ na základě pozorování a diagnostiky bez nutnosti doporučení ŠPZ. Zahrnují individualizaci výuky, úpravu metod a forem práce, zohlednění pracovního tempa, využívání kompenzačních pomůcek školy a úpravu vnějšího prostředí. Pokud samotná úprava nestačí, zpracuje učitel Plán pedagogické podpory (PLPP), který popisuje konkrétní kroky podpory, termíny a způsob vyhodnocení.

- **Podpůrná opatření 2. až 5. stupně:** Jsou poskytována výhradně na základě normativně stanoveného Doporučení školského poradenského zařízení (PPP nebo SPC) a s písemným souhlasem zákonného zástupce.
  - **Příprava a realizace IVP:** Pokud to doporučí ŠPZ, ředitelka školy stanoví zpracování Individuálního vzdělávacího plánu (IVP), který vychází ze ŠVP a je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb dítěte. IVP je vypracován do 1 měsíce od obdržení doporučení a je minimálně 1× ročně vyhodnocován.
  - **Personální podpora:** Zajištění pozice asistenta pedagoga, druhého pedagoga nebo dalšího pedagogického pracovníka dle normativu stanoveného ŠPZ pro zajištění bezpečnosti a individuální péče v přírodním terénu.
  - **Materiální a metodické úpravy:** Využití speciálních pomůcek, didaktických materiálů, kompenzačních pomůcek, případně stavebních a prostorových úprav zázemí školy.
  - **Úprava forem vzdělávání:** Přizpůsobení denního režimu, organizace činností a časového rozsahu pobytu v terénu s ohledem na fyzické a psychické možnosti dítěte.

Spolupráce a koordinace podpory:

- **Školní poradenský tým:** Průběh podpory koordinuje ředitelka školy ve spolupráci s učiteli MŠ, průvodci a asistentem pedagoga.
- **Součinnost se ŠPZ a rodinou:** Škola úzce spolupracuje s příslušným poradenským zařízením (PPP/SPC) a konzultuje s ním nastavená opatření. Zákonní zástupci jsou aktivně zapojeni do tvorby i vyhodnocování PLPP/IVP.

2. Vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem (OMJ) a dětí cizinců

Pro děti s OMJ vytváří LMŠ Hnízdo podnětné a bezpečné prostředí zaměřené na přirozené osvojování českého jazyka v reálných situacích:

- **Formy podpory:** Integrita v heterogenní skupině, využití názornosti, gest, piktogramů, prožitkového učení a vrstevnického učení.
- **Jazyková příprava:** Průběžná podpora rozvoje slovní zásoby a porozumění v běžném komunikativním styku i v řízených činnostech.
- **Inkluzivní přístup:** Respekt k mateřskému jazyku a kultuře dítěte, odstraňování jazykových bariér skrze společné herní a řemeslné aktivity venku.

3. Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Přírodní prostředí a koncept LMŠ Hnízdo poskytují přirozený prostor pro rozvoj potenciálu nadaných dětí skrze objevování, bádaní a experimentování.

- **Identifikace nadání:** Průběžné pozorování projevů nadání (vysoká zvídavost, logické myšlení, tvořivost, specifické zájmy) a diagnostika ve spolupráci se ŠPZ.
- **Vzdělávací nabídka:** Nabídka náročnějších výzev (konstrukční stavby v terénu, práce s mapou a buzolou, pokusy), rozvoj autonomie a podpora sociálně-emočního rozvoje.

VIII. EVALUAČNÍ SYSTÉM A TÝMOVÁ SPOLUPRÁCE

Evaluace v LMŠ Hnízdo představuje cyklický, systematický a plánovitý proces. Jejím cílem je ověřování kvality vzdělávacího procesu, sledování individuálních pokroků dětí, posuzování bezpečnosti i podmínek školy a zajištění neustálého rozvoje na základě reálných dat.

1. Plán evaluačních činností

A. Hodnocení rozvoje a výsledků vzdělávání dítěte

- **Předmět evaluace:** Posouzení osobnostních pokroků dítěte, naplňování očekávaných výstupů učení (OVÚ), speciální vzdělávací potřeby a průběh adaptace.
- **Použité metody a nástroje:** Nestandardizované pozorování při hře i v terénu, analýza dětských prací a produktů, diagnostické archy rozvoje dítěte, individuální dětská portfolia, konzultace s rodiči (triády).
- **Termín a časový harmonogram:** Vstupní diagnostika: do 31. 10. | Průběžná diagnostika: leden / únor | Závěrečná diagnostika: květen / červen | Průběžný záznam do portfolia: 1× týdně
- **Odpovědná osoba:** Učitel MŠ / Průvodce, Asistent pedagoga (u dětí se SVP).

B. Evaluace Třídního vzdělávacího programu (TVP)

- **Předmět evaluace:** Funkčnost integrovaných bloků, vhodnost vzdělávací nabídky a metod v přírodním prostředí, vyváženost řízených a spontánních činností.
- **Použité metody a nástroje:** Krátká denní sebereflexe v týmu, týdenní vyhodnocení tematického bloku v TVP, vyhodnocení celého integrovaného bloku po jeho ukončení.
- **Termín a časový harmonogram:** Denně po odchodu dětí, týdně při přípravě plánu na další týden, po ukončení bloku (cca 4× ročně).
- **Odpovědná osoba:** Učitelé MŠ a průvodci dané třídy.

C. Autoevaluace pedagoga a hospitace

- **Předmět evaluace:** Kvalita přímé pedagogické práce, komunikační dovednosti a řešení krizových situací v terénu, profesní rozvoj a naplňování plánu DVPP.
- **Použité metody a nástroje:** Sebereflekční dotazník pedagoga, vzájemné i řídící hospitace s hospitačním záznamem, hodnotící a rozborové pohovory.
- **Termín a časový harmonogram:** Hospitace minimálně 1× ročně u každého učitele, hodnotící pohovor 1× ročně (červen).
- **Odpovědná osoba:** Ředitelka školy, Koordinátorka LMŠ, Pedagogičtí pracovníci.

D. Evaluace ŠVP a podmínek školy

- **Předmět evaluace:** Sladěnost ŠVP s novým RVP PV, materiálně-technické, hygienické a bezpečnostní podmínky zázemí i terénu, personální a organizační podmínky.
- **Použité metody a nástroje:** SWOT analýza školy, dotazníkové šetření pro rodiče, rozbor úrazovosti a krizových situací, revize dokumentace ŠVP.

- **Termín a časový harmonogram:** Dotazníky pro rodiče 1× ročně (duben / květen), celková evaluace ŠVP 1× ročně (červenec / srpen), průběžné vyhodnocování na pedagogických radách.
- **Odpovědná osoba:** Ředitelka školy, Koordinátorka LMŠ, Pedagogická rada.

2. Detailní popis metod a využití výsledků evaluace

- **Diagnostika a hodnocení výsledků dětí:** Základem je autentické pozorování dítěte v přirozených situacích. Výstupy se zaznamenávají do Diagnostických archů LMŠ Hnízdo, které sledované oblasti strukturují dle RVP PV.
- **Portfolia dětí:** Osobní portfolio obsahuje výtvarná díla, pracovní listy, fotografie z terénu, záznamy výroků a diagnostické listy. Slouží k prezentaci pokroků dítěti i jeho zákonným zástupcům.
- **Konzultační hodiny (triády):** Výsledky diagnostiky jsou minimálně 1× ročně (u předškoláků a dětí se SVP 2× ročně) individuálně konzultovány s rodiči na plánovaných schůzkách.
- **Evaluace TVP a ŠVP:** Průběžná reflexe pomáhá přizpůsobovat týdenní plány. Výsledky anonymních dotazníků pro rodiče a SWOT analýza slouží jako přímý podklad pro úpravy ŠVP a stanovení ročních cílů školy na přípravném týdnu v srpnu.

3. Role pedagogických i nepedagogických pracovníků

Všichni pracovníci LMŠ Hnízdo tvoří jednotný tým, který jedná v souladu s filosofií lesních MŠ:

- **Pedagogičtí pracovníci (Učitelé LMŠ, Průvodci):** Odpovídají za přímou pedagogickou činnost, tvorbu bezpečné atmosféry, plánování programu, diagnostiku dětí a komunikaci s rodiči.
- **Asistenti pedagoga:** Podílejí se na podpoře konkrétního dítěte se SVP i na celkové organizaci skupiny. Pomáhají při překonávání terénních překážek, podporují sebeobsluhu, individuálně upravují tempo vzdělávacích činností a pomáhají vytvářet bezpečné sociální vazby v kolektivu.
- **Nepedagogičtí pracovníci (Chůvy, provozní zaměstnanci):** Podílejí se na zajištění fyzické i psychické bezpečnosti dětí. Pomáhají dětem v oblasti sebeobsluhy, hygieny a stravování, přičemž podporují jejich samostatnost. Znají a respektují koncept školy.

IX. SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI A KOMUNITOU

Partnerství mezi rodinou a mateřskou školou tvoří základní pilíř koncepce LMŠ Hnízdo. Věříme, že úzká součinnost, vzájemná důvěra, otevřená komunikace a přátelské komunitní vztahy vytvářejí pro děti bezpečné prostředí.

1. Vzájemná spolupráce a informovanost

- **Pravidelné týdenní shrnutí:** Zákonní zástupci jsou 1× týdně informováni o dění ve škole prostřednictvím e-mailového týdenního reportu s fotodokumentací.

- **Provozní a komunitní výpomoc:** Zákonní zástupci mají možnost aktivně zapojit formou materiální výpomoci, pomoci při organizaci slavností a brigád, přípravou oslav narozenin dětí či poskytnutím sponzorských darů.

2. Rodičovské schůzky

- **Frekvence a termíny:** Schůzky se konají minimálně 2× ročně. Přesný termín je zákonným zástupcům oznámen e-mailem s předstihem minimálně 14 dnů.
- **Průběh a zápis:** Pedagogický tým seznamuje rodiče s aktuálním děním a pedagogickými záměry. Do několika dnů obdrží zákonní zástupci e-mailem písemný zápis ze schůzky. Neúčast je nutné včas omluvit.

3. Společné brigády a slavnosti

- **Společné brigády:** Probíhají minimálně 2× ročně a slouží k údržbě, kultivaci a výstavbě zázemí a přírodní zahrady.
- **Společné prožitky a slavnosti:** Organicky navazují na přirozený koloběh roku a tradice našich předků (posilují hodnoty jako vděk, odvaha, střídmost a vzájemné přijetí).
- **Právní vymezení odpovědnosti za děti:** Na společných slavnostech, brigádách a dalších komunitních akcích pořádaných LMŠ Hnízdo, kde jsou přítomni rodiče, mají za své děti plnou právní i faktickou odpovědnost jejich zákonní zástupci.

X. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Tento Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání byl projednán a schválen na pedagogické radě dne 15. 8. 2026.

Účinnost dokumentu od: 1. září 2026

V Ostravici dne: 15. srpna 2026

Základní škola a Lesní mateřská škola Hnízdo - škola, která voní lesem Ostravice ev.č. 906, 739 14 Ostravice IČO: 17124620

Mgr. Veronika Šalamounová
Ředitelka školy

Bc. Zuzana Chýlek Váchová, DiS.
Koordinátorka LMŠ